

Bilag 1. : Evalueringsrapport

COWI

Center for Miljø, Københavns Kommune

Evaluering af system for miljøvurdering af indstillinger

Afsluttende rapport

December 2007

COWI A/S

Parallelvej 2
2800 Kongens Lyngby

Telefon 45 97 22 11
Telefax 45 97 22 12
www.cowi.dk

Center for Miljø, Københavns Kommune

Evaluering af system for miljøvurdering af indstillinger

Afsluttende rapport

December 2007

Indholdsfortegnelse

1	Indledning	2
1.1	Baggrund og formål	2
1.2	Metode	3
1.3	Struktur	4
2	Resultater af undersøgelsen	5
2.1	Brugen af miljøvurderinger	5
2.2	Opfattelser af miljøvurderinger	6
2.3	Vurderinger af miljøvurderinger	7
3	Konklusion og handlemuligheder	13
3.1	Konklusion	13
3.2	Skitsering af handlemuligheder	13

Bilagsfortegnelse

Bilag 1	Netbaseret spørgeskema
Bilag 2	Interviewguide
Bilag 3	Interviewpersoner
Bilag 4	Eksempler på brug af miljøvurderinger

1 Indledning

1.1 Baggrund og formål

I 2001 vedtog Københavns Kommunes Borgerrepræsentation, at alle indstillinger til de stående udvalg skulle miljøvurderes. Der blev udarbejdet retningslinjer og arbejdsredskaber hertil. I 2002/2003 blev ordningen evalueret. Dette ledte til fortsat metodeudvikling med fokus på udarbejdelse af "positivlister" til hver enkelt af de syv forvaltninger. Positivlisterne afgrænser de typer af sager, hvor der skal laves miljøvurdering. I 2004 blev positivlisterne vedtaget af de relevante stående udvalg, og der fulgte et implementeringsforløb med kurser for sagsbehandlerne i forvaltningerne.

Formålet med at implementere miljøvurdering af indstillingerne er at give politikerne et bedre beslutningsgrundlag. De miljømæssige konsekvenser skal beskrives, således at politikerne har mulighed for at vurdere indstillingerne i forhold til de politisk vedtagne miljømålsætninger. Hensigten er hermed at give en mere nuanceret baggrund for at lave den politiske afvejning mellem miljøhensyn og andre hensyn i vurderingen af den enkelte indstilling.

Efter godt to års implementeringsperiode med positivlisterne er Center for Miljø i gang med at gøre status over processen. Der skal tages stilling til, hvorvidt systemet med miljøvurderinger i indstillinger bør opretholdes eller ej, og i hvilket omfang der er behov for ændringer, hvis det besluttes at fortsætte.

For at skabe et godt grundlag for disse overvejelser blev det i marts 2007 besluttet at gennemføre en undersøgelse af, hvordan målgruppen - politikerne - opfatter og bruger miljøvurderingerne. Virksomheden COWI forestod gennemførelsen af undersøgelsen, og denne rapport dokumenterer den anvendte metode og resultaterne.

Undersøgelsen er gennemført på grundlag af COWIs projektoplæg som er godkendt af Center for Miljø. Ifølge dette er det umiddelbare formål med projektet *"at undersøge, hvordan politikerne opfatter og bruger miljøvurderingerne i indstillingerne og klarlægge politikernes holdninger til, hvorvidt:*

- *Systemet giver et bedre beslutningsgrundlag?*

- *Systemet fortsat bør eksistere?*
- *Der er behov for ændringer? Hvilke?"*

1.2 Metode

Undersøgelsesmetoden er baseret på to typer af dataindsamling:

- 1 En netbaseret spørgeskemaundersøgelse blandt alle medlemmer af borgerrepræsentationen.** Det blev udarbejdet et kort spørgeskema med medfølgende informationskrivelse. Disse er vedlagt som Bilag 1. Anmodning om at besvare spørgeskemaet blev udsendt på mail i maj 2007. Der blev sendt to rykkere i hhv. maj og juni. Undersøgelsen blev lukket i juli 2007. Vi modtog i alt 31 besvarelser, dvs. en svarprocent på 56%. Tabel 1-1 og 1-2 nedenfor viser fordelingen af besvarelser efter partitilhørsforhold og medlemskab af udvalg.
- 2 En interviewundersøgelse blandt politikere og topembedsmænd.** Der er blevet gennemført seks interviews med repræsentanter fra fem politiske partier (heriblandt den nuværende og to forrige miljøborgmestre). Interviewene blev gennemført som løst strukturerede efter en spørgeguide (se Bilag 2). Interviewene blev gennemført under forudsætning af, at besvarelserne er anonyme og ikke citeres. Det viste sig at være svært og tidskrævende at få aftaler med medlemmer af borgerrepræsentationen i stand, og interviewene er således gennemført over en temmelig langstrakt periode i juni til september måned.. Listen over interviewpersoner fremgår af Bilag 3. Der er ikke gennemført interviews med topembedsmænd.

Tabel 1.1 Antal besvarelser i forhold til partitilhørsforhold

Parti	A	B	C	D	F	O	U	V	Ø	Total
Antal besvarelser (i % af antal medlemmer fra pågældende parti i BR)	10 (56%)	6 (86%)	0 (0%)	0 (0%)	5 (71%)	2 (100%)	1 (25%)	3 (43%)	4 (67%)	31 (56%)

Note: Forkortelse af partibetegnelser

A - Socialdemokraterne (18)	F - Socialistisk Folkeparti (7)
B - Det Radikale Venstre (7)	O - Dansk Folkeparti (2)
C - Det Konservative Folkeparti (3)	V - Venstre, Danmarks Liberale Parti (7)
U - Udenfor partierne (4)	Ø - Enhedslisten - de-rød-grønne (6)
D - Centrum Demokraterne (1)	

Tabel 1.2 Antal besvarelser i forhold til udvalg

Udvalg	BI	BU	KF	S	SO	TM	Ø	Total
Antal besvarelser	6	6	4	3	8	10	7	44

Note: Total højere end 31 da nogle medlemmer sidder i flere udvalg

TM - teknik og Miljøudvalget (11)

SO - Sundheds- og Omsorgsudvalget (11)

BI - Beskæftigelses- og Integrationsudvalget (11) S- Socialudvalget (11)
Ø - Økonomiudvalget (13) BU - Børne- og Ungdomsudvalget (11)
KF - Kultur- og Fritidsudvalget (11)

Den efterfølgende sammenstilling og analyse af de indsamlede data har taget udgangspunkt i tre hovedtemaer:

- Brugen af miljøvurderinger af indstillinger. Hvordan bruger medlemmer af Borgerrepræsentationen miljøvurderingerne?
- Opfattelser af miljøvurderinger af indstillinger. Hvordan forstås systemet?
- Vurderinger af miljøvurderinger af indstillinger. Vurderes det at forbedre beslutningsgrundlaget? Fortsat behov for systemet? Behov for ændringer?

De to datakilder anvendes i denne sammenhæng som en kronologi. Først præsenteres kvantitative data fra spørgeskemaundersøgelsen og dernæst kvalitative data fra kommentarer i forbindelse med spørgeskemaundersøgelsen og fra interviewundersøgelsen til yderligere at belyse resultaterne fra spørgeskemaundersøgelsen. I forbindelse med præsentationen af de kvalitative data tilstræbes det at angive, hvor mange respondenter, der har givet udtryk for de angivne synspunkter for at give et billede af betydningen af disse. Disse angivelser af antal skal sammenholdes med, at der kun er gennemført seks interviews, og at der kun blev givet 11 kommentarer i forbindelse med besvarelser af spørgeskemaet.

1.3 Struktur

Ifølge projektoplægget for dette projekt skal denne rapport dokumentere "*metode, data, analyse og resultater*". Rapporten springer derfor direkte ud i præsentation af data og resultater i kapitel 2. Dette opsummeres i en samlet konklusion i kapitel 3, hvor der også skitseres nogle handlemuligheder.

2 Resultater af undersøgelsen

Nedenfor præsenterer vi data og resultater af de to undersøgelser. Kapitlet er delt op i tre temaer:

- 2.1 Brugen af miljøvurderinger
- 2.2 Opfattelser af miljøvurderinger
- 2.3 Vurderinger af miljøvurderinger

2.1 Brugen af miljøvurderinger

Bliver læst

Besvarelsene af spørgeskemaet tyder på, at miljøvurderingerne generelt bliver læst. 26 af de 31 - dvs. mere end 80% af de svarende - læser altid eller næsten altid miljøvurderingerne.

Tabel 2.1 Brug af miljøvurdering i indstillinger

Læser du miljøvurderingen, når du forbereder dig til den politiske behandling af en indstilling?	Antal	Procent
Altid	11	35
Næsten altid	15	48
Næsten aldrig	3	10
Aldrig	2	6
I alt	31	100

Men kun i mindre grad brugt aktivt

På spørgsmålet om eksempler på benyttelse af miljøvurderingerne er der ni medlemmer, der har kunnet give sådanne eksempler, mens syv medlemmer svarer direkte nej til dette spørgsmål. Den resterende halvdel har ikke besvaret spørgsmålet, hvilket tyder på, at miljøvurderingerne heller ikke bruges aktivt af disse respondenter.

Tabel 2.2 Aktiv brug af miljøvurderinger

Kan du nævne eksempler på at du har benyttet miljøvurderingen aktivt?	Antal	Procent
---	-------	---------

Ja (eksempler angivet)	9	29
Nej	7	23
Ikke besvaret	15	48
I alt	31	100

Note: De ni eksempler, der er angivet, fremgår af Bilag 4

Vores indtryk fra interviewundersøgelsen er, at medlemmerne af Borgerrepræsentationen overvejende bruger afsnittet om miljøvurdering i indstillingen til at tjekke, om der er foretaget en miljøvurdering. Hvis det fremgår, at en sådan er foretaget, så går de ud fra at de nødvendige miljøhensyn er indarbejdet i sagen. Denne passive brug af miljøvurderingerne viser sig især i andre udvalg end Teknik- og Miljøudvalget. For Teknik- og Miljøudvalgets vedkommende er der flere diskussioner af miljømæssige aspekter, og derfor bliver miljøvurderingerne også brugt mere aktivt. Flere af de interviewede giver dog udtryk for, at disse aspekter ville blive søgt belyst i Teknik og Miljøudvalget, uanset om miljøvurderingerne blev foretaget i deres nuværende form eller ej.

2.2 Opfattelser af miljøvurderinger

På spørgsmålet om, hvordan miljøvurderingen opfattes, svarer to ud af tre at miljøvurderinger er et redskab, der giver Borgerrepræsentationen mulighed for at agere politisk, mens knap halvdelen opfatter miljøvurderingerne som et redskab for forvaltningen. Dvs. nogle mener, at systemet tjener begge formål. Helt præcist er der elleve, der har svaret "ja" til begge muligheder (de to, der har svaret "ja" til "andet" hører også til i denne gruppe). Der er en gruppe på knap en fjerdedel, som ikke bruger miljøvurderingen.

Tabel 2.3 *Opfattelse af miljøvurderingerne*

Hvordan opfatter du miljøvurderingerne?	Ja (antal)
Som et redskab, der giver mig mulighed for at handle politisk	20
Som et redskab for forvaltningen til at tjekke om miljømålene er respekterede	17
Jeg bruger dem ikke	7
Andet	2
Total	46

Note: Total er højere end 31, da det var muligt at svare ja til mere end en svarmulighed

Dette hænger sandsynligvis sammen med ovenstående observationer om, hvordan medlemmerne af Borgerrepræsentationen bruger miljøvurderingerne. Mens nogle bruger dem aktivt og ser dem som et politisk redskab, er der en anden gruppe, der bruger dem passivt og mere ser dem som et redskab for forvaltningen. Det næste spørgsmål er så, om miljøvurderingerne betragtes som et godt redskab, og om man ønsker at fortsætte brugen af dette redskab. Det ser

næste afsnit nærmere på.

2.3 Vurderinger af miljøvurderinger

I dette afsnit gennemgås undersøgelsens resultater, der omhandler de adspurgtes vurdering af kvaliteten af miljøvurderingerne, om systemet fortsat bør eksistere, og forslag til ændringer.

2.3.1 Giver miljøvurderingerne et bedre beslutningsgrundlag?

Halvdelen af respondenterne til spørgeskemaet mener, at miljøvurderingerne i høj eller meget høj grad giver et nyttigt bud på, om indstillingen har en positiv, negativ eller neutral påvirkning i forhold til miljømålsætningerne. Den anden halvdel mener, at det kun er tilfældet i mindre grad eller slet ikke.

Tabel 2.4 Kvaliteten af miljøvurderingerne

Giver miljøvurderingerne dig et nyttigt bud på, om indstillingen har en positiv, negativ eller neutral påvirkning i forhold til miljømålsætningerne?	Antal	Procent
I meget høj grad	1	3
I høj grad	15	48
I mindre grad	12	39
Slet ikke	3	10
I alt	31	100

Det betyder, at ca. halvdelen af de svarende oplever, at de ikke får det ud af miljøvurderingerne, som de egentlig burde få. De kritiske bemærkninger og argumenter, vi har mødt i kommentarer til spørgeskemaet og under interviewene omfatter følgende:

- Miljøvurderingerne er ikke særligt anvendelige og virker ikke højt prioriteret fra forvaltningens side. (fem respondenter)
- Miljøvurderingen angiver ikke alternativer og forholder sig ikke til økonomi. En konkret politisk stillingtagen fordrer kendte alternativer og information om økonomiske forudsætninger. (tre respondenter)
- Sagsfremstillingerne, inklusiv miljøvurderingen, er "svært tilgængelige". Det fremgår det ikke altid tydeligt af teksten, om virkningen vurderes at være positiv, negativ eller neutral. (tre respondenter)
- Miljøvurderingerne indebærer ikke en afvejning af den enkelte sag i forhold til andre sager set i forhold til de vedtagne målsætninger. Man mangler det store billede. (to respondenter)

Derudover er der fremkommet en række kommentarer til systemet som sådan, der rækker ud over, om miljøvurderingen giver et nyttigt bud på, om indstillingen har en positiv, negativ eller neutral virkning i forhold til miljømålsætningerne. De bliver gennemgået nedenfor.

2.3.2 Bør systemet fortsat eksistere?

Der er bred enighed blandt de medlemmer af Borgerrepræsentation, der har besvaret spørgeskemaet, at det er vigtigt at indstillingerne informerer om, opfyldelse af miljømålsætninger.

Tabel 2.5 *Vigtigheden af miljøvurderinger*

Er det vigtigt, at indstillinger informerer om, i hvilken grad de bidrager til at opfylde vedtagne miljømålsætninger i Københavns Kommune?	Antal	Procent
Meget vigtigt	14	45
Vigtigt	13	42
Mindre vigtigt	2	6
Ikke vigtigt	2	6
I alt	31	100

Men selvom man fortsat ønsker at blive informeret om miljøpåvirkningerne, mener kun fem af de svarende, at systemet bør fortsætte som nu. Det fremgår af Tabel 2.6, som viser svarene på spørgsmålet om ønsker til fremtidige miljøvurderinger. Ca. halvdelen finder at tankerne bag systemet er rigtige, men at konklusionerne skal være mere klart formulerede. Endelig mener seks, at systemet ikke længere er relevant, mens de sidste seks har andre meninger: En uddyber, at der bør være et kort resumé i selve indstillingen (dvs. miljøvurderinger ikke kun i bilag), mens to andre forklarer, at de ikke har nogen holdning.

Tabel 2.6 *Ønsker til fremtidige miljøvurderinger*

Hvad er dine ønsker til fremtidige miljøvurderinger?	Antal	Procent
Systemet fungerer godt og bør fortsætte som nu	5	16
Intentionen med systemet er rigtig, men konklusionerne skal være klarere formuleret	14	45
Systemet er ikke længere så relevant, nu da det er lovpligtigt at udarbejde strategisk miljøvurdering af planer og programmer	6	19
Andet	6	19

I alt	31	100
--------------	----	-----

Det betyder, at selvom borgerrepræsentanterne generelt betragter miljøvurderingerne som vigtige, så er der kun få, der mener, at systemet bør fortsætte, som det er nu. Der er ikke fuldstændig konsistens imellem resultaterne på spørgsmålene i Tabel 2.5 og Tabel 2.6. Det er således lidt overraskende, at antallet, der betragter miljøvurderinger som "ikke længere relevante", overstiger antallet, der betragter miljøvurderinger som "ikke vigtige".

Ovenstående er blevet bekræftet i interviewene på den måde, at alle de interviewede har udvist en meget stor tilslutning til, at København bør have en høj miljøprofil, men samtidig er der ikke nogen klar enighed om, hvorvidt miljøvurderingerne bidrager til at opretholde denne. Nogle mener, at miljøvurderingerne er et godt redskab, mens andre mener, at det ikke er tilfældet. Det fører til en stor spredning i vurderingerne af systemet. Nedenfor er angivet nogle af de vigtigste argumenter for og imod, der er blevet fremført i interviewene og i kommentarer til spørgeskemaet. Listen skal forstås som en "bruttoliste" - nogle argumenter er nævnt af flere, mens andre kun er nævnt af en enkelt respondent.

FOR fortsat brug af miljøvurderinger i indstillingerne

- Med Københavns Kommunes høje miljømæssige ambitionsniveau (Miljømetropolen 2015, værtskab for FN's klimakonference i 2009, etc.) er det et forkert signal at fjerne miljøvurderinger som selvstændigt opmærksomhedspunkt. Miljøvurderingerne er med til at sikre fortsat fokus på miljøspørgsmål. (fire respondenter)
- Selvom der er sket fremskridt i den generelle forståelse for miljømålsætninger og -hensyn, er der fortsat brug for at lave miljøvurderinger i andre forvaltninger end Teknik og Miljø. Det er en måde at sikre, at ikke kun Teknik og Miljøforvaltningen indarbejder miljøhensyn i deres planlægning. (tre respondenter)
- Miljøvurderingerne læses af andre end Borgerrepræsentationen via Københavns Kommunes hjemmeside og det er således også et spørgsmål om kommunens profil udadtil. (en respondent)
- Miljøvurderingerne bør ikke afskaffes i sagsfremstillingerne - tværtimod burde der være tilsvarende vurderinger på en række andre områder - hvilket ville lette Borgerrepræsentationens arbejde betydeligt. (en respondent)

IMOD fortsat brug af miljøvurderinger i indstillingerne

- Eftersom det er sjældent at Borgerrepræsentationen reagerer på miljøvurderingerne, bør man prioritere forvaltningens beskedne ressourcer på andre ting. (3 respondenter)
- Miljøvurderingerne bliver en sovepude. Politikerne må selv være opmærksomme og ikke henholde sig til standardbemærkninger i

indstillingerne. Det er ansvarsforflygtigende for Borgerrepræsentationen, at de blot kan henholde sig til en kort indstilling - medlemmerne bør danne sig deres eget indtryk - og gør det i høj grad også. (2 respondenter)

- Det er en farlig glidebane. Man kunne ligeledes argumentere for at andre tværgående hensyn / politisk vedtagne målsætninger skulle vurderes på samme måde (ligestilling, tilgængelighed, byens rum, integration, sundhed) og det er ikke hensigtsmæssigt i sagsfremstillingen. Det må være den enkelte politiker, der skal vurdere den enkelte sag i forhold til de forskellige målsætninger, der findes og foretage sin egen afvejning/vurdering. (2 respondenter)
- Miljøvurderingerne er uden selvstændig betydning, da de kommer ind så sent i processen, at der ikke reelt kan laves noget om. Derfor fungerer de ikke godt som styringsredskab. Denne problemstilling gør sig især gældende for byggesager. (2 respondenter)
- Strategisk miljøvurdering - som er kommet til som et lovkrav siden Københavns kommune begyndte med sine miljøvurderinger - er et godt og tilstrækkeligt redskab. Det har den fordel, at det fokuseres på planer og programmer, og dermed kommer ind på det rigtige, tidlige tidspunkt i den kommunale beslutningsproces. (2 respondenter)
- Når miljøvurderingen fremgår af så mange sager fører det til "blindhed", hvor der er fare for at det forholdsvis lille antal sager, hvor det VIRKELIG er vigtigt, bliver overset. Miljøområdet er på den måde "overeksponeret" og burde behandles inde i sagsfremstillingen, når det er relevant, på samme måde som andre tværgående hensyn. (1 respondent)
- Det er kun en snæver kreds, der læser dem, og de ville kunne finde de samme oplysninger på anden måde alligevel. (1 respondent)

Det må understreges, at vores indtryk fra interviewene er, at alle ønsker at der skal være midler/redskaber til at følge op på de vedtagne miljømålsætninger. Dem, der har givet udtryk for et ønske om at afskaffe det nuværende system, er kommet med forslag til andre tiltag, der efter deres mening vil give en bedre opfølgning end den, der er i dag.

Spørgeskemaet gav ikke mulighed for respondenterne at svare ja eller nej til et konkret spørgsmål om afskaffelse af systemet og samtidig indførelse af en anden form for opfølgning. Derfor kommer denne pointe især fra interviews. Det er derfor svært at sige præcist, hvor stor opbakningen til dette alternativ er.

2.3.3 Forslag til ændringer

De forslag til ændringer, som vi er blevet præsenteret for, deler sig i to grupper. Dem som går på, at systemet fortsætter i lidt ændret form, og dem som er alternativer til det nuværende system.

Hvis det nuværende system fortsættes i en ændret form

Følgende forslag til ændringer i det nuværende system er blevet fremsat i kommentarer i spørgeskemaet og under interviewene:

- Miljøvurderingen bør fremgå direkte i sagsfremstillingen - ikke i bilag (3 respondenter)
- Miljøvurderingen bør præsentere alternativer til den foreslåede fremgangsmåde sammen med de afledte omkostninger, således at BR medlemmerne har mulighed for at vurdere mulighederne for at gøre noget anderledes. (3 respondenter)
- Man bør lave en yderligere afgrænsning (snævrere end den nuværende positivliste) af hvilke sager, der skal laves miljøvurderinger på. I denne sammenhæng er der behov for at fokusere på bygge- og anlægssager. (2 respondenter)
- Miljøvurderingen skal være bredere og gå på andre ting end kommunens vedtagne miljømål (1 respondent)
- Ved negative miljøvurderinger bør der laves en særlig indstilling for miljø i selve indstillingen (1 respondent)
- Miljøvurderingerne bør være mere helhedsorienterede og holde den enkelte sag op i forhold til andre sager og forhold, så den forholdsmæssige betydning af den konkrete sag bliver mere tydelig (1 respondent)

Som det fremgår af ovenstående, er der blandt dem, der ønsker systemet videreført i en ændret form, et flertal der ønsker, at miljøvurderingerne skal være dybere - gerne med præsentation af alternativer. Nogle peger samtidig på, at positivlisten skal indsnævres yderligere.

Alternativer til det nuværende system

- Tvungen koordinering mellem Teknik og Miljøforvaltningen og andre forvaltninger for et snævert udvalg af sager (byggeri især). Teknik og Miljø skal være med i sagsforberedelsen, og miljøvurderingen skal være dybere og langt mere grundig end den, der laves i dag. Teknik og Miljø skal være opsøgende overfor de andre forvaltninger i planlægningsfasen og bør også i højere grad spille "miljøpoliti" og være med til at sikre at implementeringen overholder de fastlagte miljøkrav.
- Man bør i højere grad fokusere på bredere evalueringer som et redskab til at måle om miljømålsætningerne overholdes og dermed fastholde hele forvaltningen i at overholde målsætningerne. Et evt. evalueringssystem må gerne kobles med rapportering i en revisionslignende form.

3 Konklusion og handlemuligheder

3.1 Konklusion

Der er meget varierede holdninger til systemet for miljøvurderinger blandt Borgerrepræsentanterne. Det er således ikke muligt at komme med en entydig konklusion på, om systemet bør fortsætte eller ej baseret på undersøgelsen.

Undersøgelsen peger på, at Københavns høje miljøprofil betragtes som vigtig af Borgerrepræsentanterne, og de anser det ligeledes for vigtigt, at der sker en opfølgning på, at de vedtagne miljømålsætninger overholdes.

Man kan dertil også konkludere, at kun et lille del af Borgerrepræsentanterne er tilfredse med systemet for miljøvurderinger, som det er i dag. 16% svarer i spørgeskemaundersøgelsen, at systemet fungerer godt og bør fortsætte som nu. De resterende 84% deler sig i to grupper, hvor nogle mener, at systemet bør videreføres i en ændret form, mens en anden gruppe mener, at systemet bør afskaffes. Ud fra interviewundersøgelsen må konklusionen være, at de der ønsker systemet afskaffet ønsker, at det erstattes af en anden form for opfølgning på miljømålsætningerne.

Der er således basis for at gøre noget nyt - enten revidere det nuværende system eller finde andre løsninger.

3.2 Skitsering af handlemuligheder

I undersøgelsen er der fremkommet mange forskellige forslag til, hvordan systemet burde ændres eller hvad der burde sættes i stedet, hvis systemet afskaffes. Der er en meget stor spredning, og det således ikke muligt ud fra undersøgelsen at pege på en bestemt vej frem.

Der synes dog at være to handlemuligheder, der tegner sig:

- Revider systemet ved at indsnævre positivlisten yderligere. Gør samtidig miljøvurderingen dybere, eventuelt med et intensiveret samarbejde mellem Teknik og Miljøforvaltningen og andre forvaltninger. Præsenter alternativer og økonomiske forudsætninger. Det vil sige, at man ville gå over til at lave en slags "mini strategisk miljøvurdering" for særlige typer af sager. I denne sammenhæng kunne det overvejes at tage udgangspunkt i de netop vedtagne

miljømålsætninger under "Miljømetropol 2015". Undersøgelsen tyder på, at der især ønskes fokus på bygge- og anlægssager. I denne forbindelse kunne det overvejes, hvorledes miljøvurderingsprocessen kan tænkes ind i forhold til de byggeplanlægningsredskaber, som forvaltningen arbejder med - herunder "ABC planner"¹.

- Afskaf systemet og indfør i stedet et informations- og evalueringssystem, der følger op på målsætningerne og giver et overordnet overblik over, hvor effektiv kommunen er i at gennemføre vedtagne miljømålsætninger. Dette kan blive et led i en iterativ proces, hvor man søger at optimere målsætninger og implementering baseret på evalueringresultater.²

¹ Denne undersøgelse har ikke haft til formål at se på de praktiske muligheder herfor.

² Denne undersøgelse har ikke haft til formål at se på de praktiske muligheder i denne forbindelse. Det er dog forstået, at et sådant system allerede i høj grad er tænkt ind i kommunens grønne regnskaber, og der skal i denne forbindelse specifikt følges op på målsætningerne i Miljømetropol 2015 (jvf. www.miljometropolen.kk.dk).

Bilag 1 Netbaseret spørgeskema

Nedenfor findes en oversigt over spørgsmålene i spørgeskemaet samt den orienteringsskrivelse, der fulgte med i mailen til alle medlemmer af Borgerrepræsentationen.

Spørgeskema

1. Læser du miljøvurderingen, når du forbereder dig til den politiske behandling af en indstilling? (altid, næsten altid, næsten aldrig, aldrig)
2. Er det vigtigt, at indstillinger informerer om, i hvilken grad de bidrager til at opfylde de vedtagne miljømålsætninger i Københavns Kommune? (meget vigtigt, vigtigt, mindre vigtigt, ikke vigtigt)
3. Giver miljøvurderingerne dig et nyttigt bud på, om indstillingen har en positiv, negativ eller neutral påvirkning i forhold til miljømålsætningerne? (i meget høj grad, i høj grad, i mindre grad, slet ikke)
4. Hvordan opfatter du miljøvurderingen? (sæt kryds, evt. flere)
 - Som et redskab for forvaltningen til at tjekke, om miljømålene er respekteret
 - Som et redskab, der giver mig mulighed for at handle politisk
 - Jeg bruger den ikke
 - Andet: Skriv her
.....
5. Kan du nævne eksempler på at du har benyttet miljøvurderingen aktivt?
.....
.....
.....
6. Forudsætningerne for miljøvurdering har ændret sig siden indførelsen af systemet i 2004. Indstillingsskabelonen er blevet ændret, sådan at miljøvurderingen af indstillingen nu fremgår af et bilag. Desuden er der nu lovkrav om strategisk miljøvurdering, som erstatter miljøvurderingen, hvad angår de planer og programmer, der er omfattet af lovkravet. Hvad er dine ønsker til fremtidige miljøvurderinger? (sæt kryds, evt. flere)
 - Systemet fungerer godt og bør fortsætte som nu
 - Intentionen med systemet er rigtig, men konklusionerne skal være klarere formuleret
 - Systemet er ikke længere så relevant, nu da det er lovpligtigt at udarbejde strategisk miljøvurdering af planer og programmer
 - Andet: Skriv her
.....
7. Har du kommentarer til systemet for miljøvurderinger i indstillinger i øvrigt?
.....

8. Er du indstillet på at afsætte ½ time til et interview om miljøvurderingernes fremtid? ja:

Orienteringsskrivelse

8. maj 2007

Til medlemmerne af Borgerrepræsentationen

Journalnr.
024816-433201

/GNE

Hvordan bruger Borgerrepræsentationen miljøvurdering af indstillinger?

Teknik- og Miljøforvaltningen har besluttet at undersøge, hvordan politikerne i BR opfatter og bruger den miljøvurdering, som udarbejdes i forbindelse med indstillinger til udvalgene.

Hensigten med miljøvurderingen er at informere BR om de miljømæssige konsekvenser af indstillingen og dermed styrke beslutningsgrundlaget. Miljøvurderingen skal beskrive om indstillingen har en positiv, negativ eller neutral påvirkning i forhold til at nå de allerede vedtagne miljømålsætninger for Københavns Kommune.

Bruger du miljøvurderingen?

Det er et af de spørgsmål, vi i Teknik- og Miljøforvaltningen kunne tænke os at vide mere om. Derfor laver vi en spørgeskemaundersøgelse for alle medlemmer af BR.

Miljøvurdering i Københavns Kommune

BR vedtog metoden for miljøvurderinger i marts 2004, og den har været anvendt siden januar 2005. Den er et supplement til andre typer af miljøvurderinger, som kommunen er forpligtet til at udføre efter miljølovgivningen, herunder strategisk miljøvurdering af planer og programmer (SMV), som har været lovpligtig siden juni 2004.

Vi håber, du vil medvirke

Spørgeskemaundersøgelsen er internetbaseret og består af otte spørgsmål. Dataindsamlingen vil blive suppleret med data fra interviews med et antal politikere og embedsmænd. Konsulentfirmaet COWI A/S gennemfører undersøgelsen og den efterfølgende databehandling.

Hvis du har spørgsmål i sagen, er du er velkommen til at kontakte undertegnede på telefon nr. 33 66 58 98 eller Susanne Boiesen Petersen (33 66 59 08)

Venlig hilsen

Greta Nedergaard

Center for Miljø

Kalvebod Brygge 45
Postboks 259
1502 København V

Telefon
33 66 58 00

Telefax
33 66 71 33

EAN-nr. 5798009595959

P-nr. 1.003.252.395

E-mail
miljoe@tmf.kk.dk

www.tmf.kk.dk

Bilag 2 Interviewguide

Der blev taget udgangspunkt i følgende spørgsmål ved de løst strukturerede interviews:

- Hvordan opfatter du miljøvurderingerne?
- Hvordan bruger du miljøvurderingerne i dit politiske arbejde?
- Kan du nævne eksempler på sager hvor miljøvurderingen har været nyttig for den politiske proces?
- Kan du nævne sager eller sagstyper, hvor miljøvurdering er overflødig?
- Når det i indstillinger nævnes, at "minimumskravene er overholdt" er det så tilfredsstillende eller har du stillet spørgsmål eller ændringsforslag for at hæve ambitionsniveauet?
- Giver miljøvurderingen dig et godt billede af, hvordan sagen står, i forhold til de vedtagne miljømålsætninger?
- Er du tilfreds med systemet eller ønsker du forandringer?
- Er formen forvaltningen bruger i dag passende? (evt. tillægsspørgsmål: skal den være mere grundig og omfattende/ mere kortfattet og konkluderende?)
- Kunne du ønske dig et system der giver endnu flere politiske håndtag at arbejde med end det eksisterende - fx ved at en MV også skal pege på mindre miljøbelastende alternativer til den indstilling, der er lagt op til? Og er du i så fald klar til at prioritere de ekstra ressourcer, det vil kræve?

Bilag 3 Interviewpersoner

Navn	Parti	Udvalg
Bo Asmus Kjeldgaard	Socialistisk Folkeparti	Børne- og Ungdom Økonomi
Johannes Nymark	Socialdemokraterne	Teknik og Miljø Sundhed og Omsorg
Klaus Bondam	Radikale Venstre	Teknik og Miljø
Martin Hirsch	Venstre	Sundhed og Omsorg
Monica Thon	Radikale Venstre	Teknik og Miljø
Winnie Berndtson	Udenfor partierne	Teknik og Miljø

Bilag 4 Eksempler på brug af miljøvurderinger

Følgende eksempler på brug af miljøvurderinger er blevet fremført i besvarelser til spørgeskemaet:

- Ja, ved både støj og natur spørgsmål. Ikke mindst ved grunde for nye boliger og København som en aktiv by med musiksteder i det offentlige rum. Bare et par eksempler. I Ørestadsprojektet indgik som noget naturligt en miljøvurdering. Herudover tager miljøet udgangspunkt i mange af de beslutninger der tages i Borgerrepræsentationen, derfor vil miljøvurderingen være en rimelig "rettesnor" for beslutninger.
- I kan tage alle sager i TMU for jeg bruger dem altid i min forberedelse, og i forhold til hvilke spørgsmål jeg forbereder til udvalgsrådet
- Renovering af stiftelser skal ikke miljøvurderes. Det har vurderingen gjort mig opmærksom på og jeg har kunnet handle politisk på det.
- Til at stille spørgsmål f.eks. til byggeretningslinjer
- Fx i forhold til byggeri - overholder de energikravene
- Jeg kigger nærmere på sådan spørgsmål vedrørende nye opbygget daginstitutioner, skoler osv. Institutionernes kvm., beliggenhed, osv. Forhold som har betydning for børns sundhed og trivsel.
- Støj i forbindelse med boligbyggeri
- ja en enkelt gang vedrørende kunstgræsbaner hvor det var afgørende (problematisk) for sagen.
- Ift. afvejning mellem miljøgevinst ved at oprense forurenede jord og tabet ved at køre det til oprensingsstedet.